

w sprawie wniosku Uniwersytetu Artystycznego im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych prowadzonego na Uniwersytecie Artystycznym im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje w mocy uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 353/2023 dnia 25 maja 2023 r. w sprawie oceny programowej kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych prowadzonego na Uniwersytecie Artystycznym im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

§ 2

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia, dodatkowe informacje i dokumenty uzupełniające przedstawione we wniosku Uniwersytetu Artystycznego im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych prowadzonego na Uniwersytecie Artystycznym im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim nie uzasadniają zmianę oceny pozytywnej z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat, wyrażonej w § 1 uchwały nr 353/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 25 maja 2023 r.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdziło, że proces kształcenia realizowany na Uniwersytecie Artystycznym im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu nie w pełni umożliwia studentom kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryterium:

2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się
– zostało spełnione częściowo.

Wydanie oceny pozytywnej na okres 2 lat uzasadniają błędy i niezgodności w zakresie wymienionego wyżej kryterium, które zostało spełnione częściowo:

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Pracownie ustalając tematy zajęć realizowanych zarówno na studiach pierwszego stopnia, jak i na studiach drugiego stopnia, nie biorą pod uwagę treści programowych oraz efektów uczenia się zawartych w obowiązującym na kierunku programie zapisanym w karcie przedmiotu. W praktyce dydaktycznej program danej pracowni jest nadrzędny wobec programu kierunku studiów.
2. Treści programowe opracowane dla kierunku w przypadku niektórych zajęć realizowanych zarówno na studiach pierwszego stopnia, jak i na studiach drugiego stopnia, nie są zgodne z efektami uczenia się sformułowanymi dla zajęć.

W odpowiedzi Uczelnia zadeklarowała podjęcie działań naprawczych, które realizowane są przez Radę Programową kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych. Zespół w odpowiedzi na raport stwierdził, że podjął działania dostosowania kierunkowych efektów uczenia się w szczególności w pracowniach Katedry Interdyscyplinarnej. Zadeklarował się przejrzeć wszystkie karty przedmiotów, jak również przeprowadzić dodatkowe hospitacje zajęć tak, aby treści programowe były adekwatne do prowadzonych zajęć. Dotyczy to dla przykładu zajęć *sztuka w przestrzeni społecznej*, gdzie treści programowe zostały zawężone, narzucając wąską, często kontrowersyjną kreację, czy też zajęć *rysunek z elementami anatomii*, który w treściach programowych nie wskazuje na zdobycie przez studenta wiedzy i umiejętności z zakresu anatomii, a jedynie kreacji rysunkowych. Z powyższego opisu wynika, iż działania naprawcze nie zostały wprowadzone, odpowiedź Jednostki stanowi wyłącznie deklarację, jednocześnie Uczelnia nie dołączyła jakichkolwiek dokumentów potwierdzających realizację sformułowanych przez zespół oceniający zaleceń.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wyraziła zdziwienie decyzją wyrażoną w przedmiotowej uchwale Prezydium PKA, gdyż „przy ocenie spełnienia kryterium 2 została zakwestionowana odpowiedź Uczelni na Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej [dalej odpowiednio: Raport; zespół oceniający]. Podjęte przez Uczelnię działania naprawcze w odniesieniu do kryterium 2 potraktowano jako „wyłącznie deklarację” oraz zarzucono brak jakichkolwiek dokumentów potwierdzających realizację sformułowanych przez zespół oceniający zaleceń.

Do odpowiedzi na Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej nie dołączyliśmy dokumentów wskazujących na stan zaawansowania realizowanych przez nas inicjatyw naprawczych z następujących powodów:

1. W Raporcie nie było zalecania dołączenia jakichkolwiek dokumentów potwierdzających wykonanie działań naprawczych. Wydawało się to zrozumiałe, ponieważ zakres zaleceń, uniemożliwiał bądź to zrealizowanie wskazanych działań, bądź to załączenie wiążących dokumentów tj. zatwierdzonych zgodnie z obowiązującym na Uczelni trybem (por. pkt. 3), w terminie wyznaczonym na odpowiedź na Raport.
2. Przygotowana dla 2 kryterium procedura została przewidziana jako naprawcza na przyszłość (w odpowiedzi zostało zaznaczone, że „Rada Programowa podejmie również kroki w celu wcześniejszego zatwierdzania tematów rocznych na nad^e chodzący rok akademicki w celu stworzenia możliwości ewentualnej dyskusji odnośnie ww. kwestii programowo-tematycznych”). Wówczas, kiedy formułowana była odpowiedź (marzec 2023) nie było jeszcze ustalonych tematów przez osoby prowadzące. Nie można było

zatem, ani zrealizować tego elementu procedury, a tym bardziej, załączyć nieistniejących dokumentów, które miałyby to potwierdzić.

3. Nieprzestanie Państwu poprawionych dokumentów kierunkowych spowodowane było także tym, że zgodnie z obowiązującymi na Uczelni procedurami, w przypadku części z nich, dla ich ważności, konieczne jest wcześniejsze zatwierdzenie przez Senat UAP. Tylko takie dokumenty mają moc wiążącą i mogą stanowić podstawę oceny, czy dane zalecenie zostało albo nie zostało zrealizowane. Na UAP większość aktualizowanych dokumentów kierunkowych zatwierdzanych jest przez Senat Uczelni zazwyczaj w czerwcu danego roku akademickiego.

Nasze działania naprawcze nie są „wyłącznie deklaratywne”, ale w przypadku najbardziej zasadniczych zarzutów zespołu oceniającego zostały one już zrealizowane. Poniżej przedstawiamy podjęte w pierwszej połowie 2023 roku inicjatywy naprawcze dotyczące kwestii spełniania wymogów programowych. Obecny stan zaawansowania inicjatyw naprawczych, które z zaangażowaniem realizujemy, potwierdzają załączone do niniejszej odpowiedzi załączniki — zmodyfikowane dokumenty kierunkowe, z których część, jak wspomnieliśmy, wymaga zatwierdzenia przez Senat UAP:

1. Rada Programowa Kierunku dokonała w okresie od marca do kwietnia 2023 roku przeglądu treści merytorycznych poszczególnych przedmiotów artystycznych i kierunkowych (treści wskazanych między innymi w kartach tychże przedmiotów) zarówno w przypadku studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia. Przegląd ten dokonywany był pod kątem spełniania przez treści merytoryczne poszczególnych przedmiotów artystycznych oraz tematy realizowane w pracowniach kierunkowych efektów uczenia się. Rada Programowa Kierunku stwierdziła spełnianie poszczególnych kierunkowych efektów uczenia się przez treści merytoryczne przedmiotów artystycznych na studiach pierwszego i drugiego stopnia ocenianego kierunku. Podobne rzecz ma się w odniesieniu do tematów rocznych, realizowanych w roku akademickim 2022/2023 w pracowniach artystycznych (funkcjonujących w związku z kierunkiem). Kierunkowe efekty uczenia, o których mowa powyżej, zostały celowo na tyle ogólnie sformułowane, że obejmować mogą swoim zasięgiem merytorycznym bardzo różnorodne inicjatywy dydaktyczne, poznawcze i artystyczne. Treści merytoryczne przedmiotów artystycznych i pracowni WEAiK — mieszczą się w ramach programowych, oferując osobom studiującym ogromne korzyści poznawczoartystyczne.

Wyjątkiem w tym kontekście jest Pracownia Sztuki w Przestrzeni Społecznej oraz powiązany z ww. Pracownią przedmiot „Sztuka w przestrzeni społecznej” (dla naboru 2022/2023) oraz „Sztuka w przestrzeni społecznej — wprowadzenie” (dla wcześniejszych naborów) — oferowany osobom studiującym na studiach pierwszego stopnia, na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych. W kartach ww. przedmiotów pojawił się kontrowersyjny zapis (w rubryce treści merytorycznych przedmiotu) mogący budzić niepokój „o ograniczanie swobody kreacji osób studiujących oraz odniesienia do kontrowersyjnych lektur”, na co zwrócił uwagę zespół oceniający PKA. Rada Programowa Kierunku uzgodniła zmiany we wspomnianych zapisach, co potwierdzają nowo opracowane w tym zakresie karty przedmiotów „Sztuka w przestrzeni społecznej” oraz „Sztuka w przestrzeni społecznej — wprowadzenie” — zobacz: załącznik nr 1 oraz załącznik nr 2. W roku akademickim 2022/2023 temat roczny proponowany przez Pracownię Sztuki w Przestrzeni Społecznej „Kryzys i melancholia” wydaje się bardziej otwarty niż wybrane tematy tego typu w latach poprzednich, i tym samym może

potencjalnie dawać nieco większe możliwości kreacyjne osobom studiującym w ww. jednostce dydaktycznej. Rada Programowa Kierunku będzie jednak silnie monitorować działalność Pracowni Sztuki w Przestrzeni Społecznej obecnie i w przyszłości, jeżeli chodzi o realizację kwestii programowych — i w przypadku wystąpienia jakichkolwiek nieprawidłowości z tym związanych — odpowiednio na to reagować.

Rozmowa przedstawicieli Rady Programowej Kierunku z kierownikiem Pracowni Sztuki w Przestrzeni Społecznej została zaplanowana na drugą połowę czerwca 2023 roku, a hospitacja zajęć w ww. Pracowni — na październik 2023 roku, kiedy rozpocznie się wdrażanie nowego tematu rocznego w tejże Pracowni w roku akademickim 2023/2024.

2. W kontekście uwag zespołu oceniającego dotyczących zbyt lakonicznego opisu treści merytorycznych w kartach wybranych przedmiotów artystycznych (przedmiotów studiów pierwszego stopnia — „Działania intermedialne” oraz „Grafika projektowa”) — Rada Programowa Kierunku dokonała sprawdzenia wszystkich kart przedmiotów artystycznych (studiów pierwszego i drugiego stopnia), nie stwierdzając takich uchybień w innych przypadkach. Opisy treści merytorycznych w zakwestionowanych kartach zostały poszerzone w porozumieniu z osobami prowadzącymi przedmioty (zaktualizowany został także wykaz lektur uzupełniających) zobacz: załączniki nr 3 i nr 4.
3. Odnośnie uwag zespołu oceniającego dotyczących nierealizowania przez II Interdyscyplinarną Pracownię Rysunku wymogów programowych przedmiotu „Rysunek anatomiczny” — Rada Programowa Kierunku podjęła w dniu 17 marca 2023 roku decyzję o tym, że osoby studiujące na I roku studiów pierwszego stopnia będą wybierać w ramach przedmiotu „Rysunek anatomiczny” takie pracownie z Wydziału Edukacji Artystycznej i Kuratorstwa oraz z Wydziału Malarstwa i Rysunku, które realizują zadania z zakresu rysunku anatomicznego. Spis wybranych pracowni z Wydziału Malarstwa i Rysunku UAP zostanie zaktualizowany i potwierdzony w drugiej połowie czerwca 2023 r. — zobacz: załącznik nr 5.

Ponadto Przewodnicząca Rady Programowej odbyła już pod koniec marca 2023 roku rozmowę z Prowadzącą II Interdyscyplinarną Pracownię Rysunku WEAiK UAP oraz poinformowała ją o nowych ustaleniach dotyczących jej Pracowni, jak również zapowiedziała, że Rada będzie bardzo skrupulatnie monitorować wspomnianą kwestię. Poza tym poproszono Prowadzącą II Interdyscyplinarną Pracownię Rysunku o deklarację, czy w ramach ww. Pracowni będą realizowane zadania z zakresu rysunku anatomicznego. Na określenie ww. deklaracji wyznaczony został termin: do 16 czerwca 2023 roku. Do czasu redagowania niniejszego wniosku, ww. deklaracja jeszcze nie została przedłożona Radzie Programowej Kierunku.”

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła działania naprawcze, które w jej ocenie powinny być wystarczające do uzyskania pozytywnej oceny programowej na okres 6 lat. W ocenie Prezydium PKA przedstawione przez Uczelnię działania naprawcze są niewystarczające. Przedstawione w załącznikach sylabusy kilku zajęć nadal wykazują wiele niespójności i braków, które nie dają możliwości uzyskania przez studenta zakładanych efektów uczenia się. Np. w karcie zajęć *sztuka w przestrzeni społecznej* efekt uczenia się oznaczony EP U02 (*Potrafi twórczo poszukiwać interdyscyplinarnych, intermedialnych i multimedialnych rozwiązań w kontekście realizowanych przez siebie projektów i prac z obszaru sztuki zaangażowanej społecznie, przez co otwarty jest na własny rozwój*

i samodoskonalenie się pod względem twórczym, warsztatowym, społecznym i poznawczym) wskazuje, że student powinien mieć wiedzę i umiejętności z zakresu technik intermedialnych i multimedialnych, gdy tymczasem w przedmiotowym sylabusie, zarówno w opisanych celach jak i treściach merytorycznych zajęć brak jest informacji by student w ramach prowadzonych tu zajęć takie specjalistyczne umiejętności uzyskiwał. Co więcej, prowadzący zajęcia nie stawia żadnych wymagań wstępnych (punkt IV sylabusu), natomiast opis treści merytorycznych zajęć jest właściwie szerokim opisem celów zajęć, a nie wskazaniem treści merytorycznych. Należy zwrócić również uwagę, że zarówno powyższe zajęcia, jak i pozostałe, których sylabusy zostały załączone do przedmiotowego wniosku, wykazują nieprawidłowe przyporządkowanie przyjętych kierunkowych efektów uczenia się, do Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK), gdyż efekty K W01 (*Posiada wiedzę w zakresie podstawowych zagadnień i realizacji prac w różnych dziedzinach artystycznych*), K W02 (*Zna różne formy i podstawowy warsztat wypowiedzi artystycznej*) i K W04 (*Ma elementarną świadomość złożoności i historycznej zmienności znaczeń pojęć używanych w odmiennych refleksjach dotyczących sztuki: historii sztuki, teorii sztuki, estetyki, krytyki artystycznej, wychowania artystycznego*) nie wskazują na poziom 6 PRK, który powinny spełniać studia licencjackie. Niewłaściwe sformułowanie i przypisanie przyjętych, kierunkowych efektów uczenia się do poziomu 6 PRK skutkuje błędnie sformułowanymi efektami uczenia się dla zajęć. Tak jest np. w karcie zajęć *działania intermedialne*, w której efekt EP W01 ma brzmienie *Posiada wiedzę na poziomie średniozaawansowanym, dotyczącą kwestii technicznych, artystycznych, warsztatowych, pojęciowych, teoretycznych*, podobnie w karcie zajęć *grafika projektowa* efekt EP W01 został sformułowany: *Zna i rozumie podstawowe elementy wiedzy dotyczącej: zagadnień, warsztatu*; oba efekty wskazują na podstawową wiedzę, a nie na wiedzę o zaawansowanym stopniu, którą powinien uzyskać na studiach licencjackich. Karty zajęć *sztuka w przestrzeni społecznej* i *sztuka w przestrzeni społecznej — wprowadzenie* są niemal identyczne. Są tu zapisane te same efekty uczenia się, cele i treści programowe, różnią się jednak radykalnie liczbą godzin (i punktów ECTS) pracy studenta potrzebnych do uzyskania założonych dla przedmiotu efektów uczenia się. Ten stosunek nakładu pracy wynosi 160 godzin (6 punktów ECTS) w ramach pierwszego z wymienionych zajęć, do 50 godzin (2 punkty ECTS) w ramach drugiego.

Nie jest zrozumiałe stanowisko Uczelni odnośnie zajęć *rysunek anatomiczny*, gdyż w przedmiotowym odwołaniu przedstawione jest rozwiązanie: „że osoby studiujące na I roku studiów pierwszego stopnia będą wybierać w ramach zajęć *rysunek anatomiczny* takie pracownie z Wydziału Edukacji Artystycznej i Kuratorstwa oraz z Wydziału Malarstwa i Rysunku, które realizują zadania z zakresu rysunku anatomicznego.” Jednocześnie poinformowano, że „poproszono prowadzącą II Interdyscyplinarną Pracownię Rysunku o deklarację, czy w ramach ww. Pracowni będą realizowane zadania z zakresu rysunku anatomicznego.” Wobec powyższych wyjaśnień jasnym jest, że studenci nie zdobywają kompetencji z zakresu rysunku anatomicznego mimo, że w programie studiów są zajęcia *rysunek anatomiczny*. Uzależnianie realizacji programu od deklaracji prowadzącego lub szukanie na innych kierunkach zajęć, na których studenci będą mogli nauczyć się rysunku jest niewłaściwe, gdyż dydaktyk powinien realizować przyjęty program, a realizowanie programu studiów na innych kierunkach wymagałoby pewnej spójności przyjętych efektów uczenia się na tych kierunkach z efektami uczenia się na kierunku edukacja artystyczna. Takiego zestawienia porównawczego efektów uczenia się Uczelnia nie przedstawiła. Ponieważ Uczelnia nie przedstawiła uchwały Senatu zatwierdzającej zmiany w programie studiów na przedmiotowym kierunku, należy uznać, że proces naprawczy nie został zakończony.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązuje uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Zaleca się opracowanie w pracowniach tematów zajęć zarówno na studiach pierwszego stopnia, jak i na studiach drugiego stopnia, adekwatnych do prowadzonych zajęć, w celu zapewnienia realizacji na danym roku studiów treści i efektów uczenia się, ustalonych w programie studiów.
2. Zaleca się dokonanie przez Radę Programową kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych przeglądu i korekty programu studiów pod kątem zawartości treści programowych i ich zgodności z zakładanymi dla zajęć efektami uczenia się oraz opracowanie treści programowych na podobnym, ujednoliconym stopniu ogólności, poszerzając zbyt krótkie opisy.
3. Zaleca się przeglądu przyjętych kierunkowych efektów uczenia się i dostosowanie ich do właściwego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Pozostałe kryteria zostały spełnione.

§ 3

Zalecenia powinny być zrealizowane w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie kolejne postępowanie oceniające, wskazany w § 4.

§ 4

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w ust. 3 pkt 2 załącznika nr 3 do Statutu kolejne postępowanie oceniające kierunek edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych na Uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2024/2025.

§ 5

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
3. Rektor Uniwersytetu Artystycznego im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Tadeusz Stanisławski
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/